

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

DELEGATURA W GDAŃSKU

LGD-410-36/09

Nr ewid. 7/2010/P/09/194/LGD

Informacja
o wynikach kontroli
gospodarowania nieruchomościami
oraz udzielania zamówień publicznych
przez wybrane, resortowe samodzielne
publiczne zakłady opieki zdrowotnej
z terenu województwa pomorskiego

Gdańsk marzec 2010 r.

Misja *Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej*

Wizja *Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa*

Informacja o wynikach kontroli gospodarowania nieruchomościami oraz udzielania zamówień publicznych przez wybrane, resortowe samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej z terenu województwa pomorskiego

---

Dyrektor Delegatury NIK
w Gdańsku

Zatwierdzam:

Marek Zająkała

Wiceprezes

Najwyższej Izby Kontroli

dnia 16 marca 2010

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
tel./fax: (22) 444-50-00
www.nik.gov.pl

Spis treści

Oznaczenia skrótów	4
1. Wprowadzenie.....	5
2. Podsumowanie wyników kontroli	6
2.1. Ogólna ocena kontrolowanej działalności	6
2.2. Synteza wyników kontroli	6
2.3. Uwagi końcowe	7
3. Ważniejsze wyniki kontroli.....	8
3.1. Charakterystyka stanu prawnego oraz uwarunkowań ekonomicznych i organizacyjnych.....	8
3.2. Istotne ustalenia kontroli	12
3.2.1. Gospodarowanie nieruchomościami.....	12
3.2.2. Udzielanie zamówień publicznych	14
3.2.3. Funkcjonowanie elementów systemu kontroli wewnętrznej.....	19
3.2.4. Rada Społeczna.....	19
4. Informacje dodatkowe o przeprowadzonej kontroli.....	20
4.1. Przygotowanie kontroli.....	20
4.2. Postępowanie kontrolne i działania podjęte po zakończeniu kontroli.....	21
5. Załączniki	24
5.1. Lista osób zajmujących kierownicze stanowiska, odpowiedzialnych za skontrolowaną działalność	24
5.2. Wykaz aktów prawnych dotyczących kontrolowanej działalności	24
5.3. Wykaz organów, którym przekazano informację o wynikach kontroli.....	26

Oznaczenia skrótów

Minister ON – Minister Obrony Narodowej

MON – Ministerstwo Obrony Narodowej

Minister SWiA – Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji

MSWiA – Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji

SIWZ – specyfikacja istotnych warunków zamówienia

SPZOZ – samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej

UZP – Urząd Zamówień Publicznych

ZOZ – zakład opieki zdrowotnej

1. Wprowadzenie

Temat kontroli: Gospodarowanie nieruchomościami oraz udzielanie zamówień publicznych przez wybrane, resortowe samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej z terenu województwa pomorskiego.

Numer kontroli: P/09/194

Uzasadnienie podjęcia kontroli: Kontrolę – jako planową niekoordynowaną – podjęto z inicjatywy własnej NIK. Gospodarowanie nieruchomościami przez SPZOZ utworzone przez resorty obrony narodowej oraz spraw wewnętrznych i administracji nie było od wielu lat kontrolowane przez NIK. Z kolei przeprowadzona w 2005 r. kontrola prawidłowości dokonywania zakupów specjalistycznego sprzętu medycznego przez Zakład Opieki Zdrowotnej MSWiA w Olsztynie¹ ujawniła nieprawidłowości dotyczące udzielania zamówień publicznych.

Cel i główne zagadnienia objęte tematyką kontroli: Ocena działalności wybranych SPZOZ, utworzonych w resortach obrony narodowej oraz spraw wewnętrznych i administracji, działających na terenie województwa pomorskiego, w zakresie:

- 1) gospodarowania nieruchomościami, w tym legalności, gospodarności, celowości i rzetelności zawartych umów dzierżawy, użyczenia i najmu nieruchomości,
- 2) udzielania zamówień publicznych oraz realizacji umów zawartych w wyniku rozstrzygnięcia postępowań o zamówienie publiczne,
- 3) ustanowienia i funkcjonowania elementów systemu kontroli wewnętrznej, w tym opracowania, wdrożenia oraz zapewnienia przestrzegania procedur kontroli finansowej.

Okres objęty kontrolą: od 01.01.2007 r. do 30.11.2009 r.

Czynności kontrolne: zostały przeprowadzone w okresie od 18.08.2009 r. do 30.11.2009 r., na podstawie *art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli*² (dalej: „ustawa o NIK”), pod względem legalności, gospodarności, celowości i rzetelności.

Kontrolą objęto 2 SPZOZ, tj.: 7 Szpital Marynarki Wojennej z Przychodnią nr 1534 Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Gdańsku (dalej: „Szpital MW”) oraz Zakład Opieki Zdrowotnej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Gdańsku (dalej: „ZOZ MSWiA”).

---

¹ Kontrola doraźna nr S/04/005 pn. „Prawidłowość dokonywania zakupów specjalistycznego sprzętu medycznego w pierwszych trzech kwartałach 2004 r. przez Zakład Opieki Zdrowotnej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Olsztynie”.

² Dz.U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

2. Podsumowanie wyników kontroli

2.1. Ogólna ocena kontrolowanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność wybranych SPZOZ, utworzonych w resortach obrony narodowej oraz spraw wewnętrznych i administracji, w skontrolowanym zakresie.

Podstawą do sformułowania powyższej oceny ogólnej była średnia ważona następujących ocen częściowych, dotyczących trzech skontrolowanych obszarów działalności ww. SPZOZ:

- pozytywnej, jaką oceniono sposób gospodarowania nieruchomościami w obydwu skontrolowanych SPZOZ, przy czym w ZOZ MSWiA stwierdzono uchybienia,
- negatywnej, jaką oceniono udzielanie zamówień publicznych w obydwu SPZOZ,
- pozytywnej, jaką oceniono funkcjonowanie elementów systemu kontroli wewnętrznej w obydwu skontrolowanych SPZOZ, przy czym w Szpitalu MW stwierdzono uchybienia.

2.2. Synteza wyników kontroli

2.2.1. Gospodarowanie nieruchomościami

W badanym okresie skontrolowane jednostki oddały w najem, wydzierżawiły bądź użyczyły 25 nieruchomości o łącznej powierzchni 4.170 m², uzyskując z tego tytułu średnio 80,8 tys. zł miesięcznie³ (969,8 tys. zł rocznie). W powyższym zakresie nie stwierdzono istotnych nieprawidłowości, a jedynie uchybienia [str. 12-13].

2.2.2. Udzielanie zamówień publicznych

Spośród 364 zamówień publicznych (na łączną kwotę co najmniej 73.719,6 tys. zł), udzielonych na podstawie przepisów *ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych*⁴ (dalej: *Pzp*), do szczegółowego badania wybrano 9 zamówień (na łączną kwotę 7.823,4 tys. zł). W 3 przypadkach naruszono dyscyplinę finansów publicznych poprzez udzielenie zamówienia, którego przedmiot lub warunki zostały określone w sposób naruszający zasady uczciwej konkurencji [str. 14, 17].

W przypadku Szpitala MW skontrolowano 8 zamówień publicznych o wartości nie przekraczającej wyrażonej w złotych równowartości kwoty 14 tys. euro (na łączną kwotę 150,5 tys. zł)⁵ stwierdzając, iż w 4 z nich (na łączną kwotę 100,0 tys. zł) doszło do naruszenia wewnętrznych regulacji prawnych, w nim obowiązujących. Ponadto 2 z 4 ww. umów (na łączną kwotę 18,3 tys. zł) zostały zawarte w sposób niegospodarny i niecelowy [str. 15-16].

---

³ Wg stanu na 30 listopada 2009 r.

⁴ Dz.U. z 2007 r. Nr 223, poz.1655 ze zm.

⁵ W tych przypadkach Szpital MW nie miał obowiązku stosowania przepisów *Pzp*

W ZOZ MSWiA naruszono inne przepisy *Pzp*, tj. m.in.:

- na podstawie *art. 67 ust. 1 pkt 5 Pzp* (zamówienie z wolnej ręki) udzielono zamówienia na kwotę 168,4 tys. zł, pomimo iż nie zachodziły przesłanki do zastosowania takiego trybu,
- z pominięciem trybów określonych w *Pzp ZOZ MSWiA* zlecił wykonanie badań laboratoryjnych, za łączną kwotę 113,1 tys. zł [*str. 18*].

2.2.3. Funkcjonowanie elementów systemu kontroli wewnętrznej

Pozytywnie oceniono funkcjonowanie elementów systemu kontroli wewnętrznej w zakresie ustanowienia procedur kontroli finansowej, o których mowa w *art. 47 ust. 3 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych*⁶ (dalej: „*ustawa o fp*”). W Szpitalu MW stwierdzono jednak uchybienia we wdrożeniu i stosowaniu procedury dotyczącej udzielania zamówień publicznych do kwoty stanowiącej równowartość w złotych 14 tys. euro [*str. 19*].

2.2.4. Finansowe rezultaty kontroli

Finansowe rezultaty niniejszej kontroli wyniosły 4.308,6 tys. zł [*str. 23*].

2.3. Uwagi końcowe

Główne wnioski pokontrolne dotyczyły podjęcia działań organizacyjnych mających na celu:

- zapewnienie przez obydwa szpitale prawidłowego udzielania zamówień publicznych, w tym m.in. nieokreślanie warunków udziału w postępowaniach przetargowych w sposób, który mógłby utrudniać uczciwą konkurencję,
- uniemożliwienie udzielania zamówień publicznych niezgodnie z uregulowaniami wewnętrznymi, obowiązującymi w Szpitalu MW,
- egzekwowanie przez ZOZ MSWiA wszystkich postanowień umów związanych z gospodarką nieruchomościami.

Z otrzymanych przez NIK informacji o sposobie wykorzystania uwag oraz realizacji wniosków, zawartych w wystąpieniach pokontrolnych skierowanych do kierowników skontrolowanych jednostek wynika, że podjęto należyte działania w celu zapobieżenia w przyszłości zaistnieniu podobnych nieprawidłowości i uchybień.

---

⁶ Dz.U. Nr 249, poz. 2104 ze zm.

3. Ważniejsze wyniki kontroli

3.1. Charakterystyka stanu prawnego oraz uwarunkowań ekonomicznych i organizacyjnych

3.1.1. Zakłady opieki zdrowotnej działają na podstawie *ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej*⁷, zwanej dalej „ustawą ozoż”. Zgodnie z tą ustawą, ZOZ jest wyodrębnionym organizacyjnie zespołem osób i środków majątkowych utworzonym i utrzymywanym w celu udzielania świadczeń zdrowotnych i promocji zdrowia (*art. 1*). Zakład opieki zdrowotnej utworzony przez ministra jest publicznym zakładem opieki zdrowotnej (*art. 8 ust. 2*).

Przy SPZOZ działa rada społeczna, która jest organem inicjującym i opiniodawczym podmiotu, który utworzył zakład, oraz organem doradczym kierownika publicznego zakładu opieki zdrowotnej (*art. 44b*). Radę społeczną powołuje, odwołuje oraz zwołuje jej pierwsze posiedzenie podmiot, który utworzył publiczny zakład opieki zdrowotnej (*art. 45 ust. 8*). Zgodnie z *art. 69 ust. 2a ustawy ozoż* w publicznych zakładach opieki zdrowotnej utworzonych przez Ministra ON nie ma obowiązku powołania rady społecznej.

SPZOZ gospodaruje samodzielnie przekazanymi w nieodpłatne użytkowanie nieruchomościami i majątkiem Skarbu Państwa lub komunalnym, oraz majątkiem własnym otrzymanym i zakupionym (*art. 53 ust. 1*). Zbycie aktywów trwałych SPZOZ, oddanie ich w dzierżawę, najem, użytkowanie oraz użyczenie może nastąpić wyłącznie na zasadach określonych przez podmiot, który utworzył zakład (*art. 53 ust. 2*).

3.1.2. W latach 2007-2009 obowiązywały niżej wymienione akty prawne wydane na podstawie *ustawy ozoż*, dotyczące gospodarowania nieruchomościami przez SPZOZ, utworzone przez Ministra SWiA:

- *decyzja nr 102 Ministra SWiA z dnia 19 kwietnia 2001 r. w sprawie zasad zbywania, wydzierżawiania lub wynajmowania majątku trwałego przez samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej tworzone przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji*⁸ – obowiązywała do 25 września 2007 r.,
- *zarządzenie nr 73 Ministra SWiA z dnia 26 września 2007 r. w sprawie zasad zbycia, oddania w dzierżawę, najem, użytkowanie lub użyczenie aktywów trwałych przez samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej tworzone przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji*⁹ - obowiązywało od 26 września 2007 r. do 27 sierpnia 2008 r.,
- *zarządzenie nr 58 Ministra SWiA z dnia 24 lipca 2008 r. w sprawie określenia zasad zbycia, oddania w dzierżawę, najem, użytkowanie lub użyczenie aktywów trwałych samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej tworzonych*

---

⁷ Dz.U. z 2007 r. Nr 14, poz. 89 ze zm.

⁸ Dz.Urz. MSWiA Nr 7, poz. 14

⁹ Dz.Urz. MSWiA Nr 10, poz. 52

przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji¹⁰ – obowiązuje od 28 sierpnia 2008 r.

3.1.3. Minister ON nie wydał na podstawie *art. 53 ust. 2 ustawy o* odrębnych przepisów, lecz zalecił podległym SPZOZ organizowanie i przeprowadzanie przetargów na oddanie nieruchomości w najem bądź dzierżawę na podstawie przepisów *ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami*¹¹, zwanej dalej „ustawą ogn” oraz przepisów *rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości*¹².

Zgodnie z *art. 35 ust. 1 ustawy ogn* właściwy organ sporządza i podaje do publicznej wiadomości wykaz nieruchomości przeznaczonych m.in. do oddania w najem lub dzierżawę. Wykaz ten wywiesza się na okres 21 dni w siedzibie właściwego urzędu, a ponadto informację o wywieszeniu tego wykazu podaje się do publicznej wiadomości przez ogłoszenie w prasie lokalnej oraz w inny sposób, zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości. Informacje, które należy zamieścić w ogłoszeniu, określa *art. 35 ust. 2 ustawy ogn*.

Przepis *art. 37 ust. 1 ustawy ogn*, zgodnie z którym nieruchomości są sprzedawane lub oddawane w użytkowanie wieczyste w drodze przetargu stosuje się również przy zawieraniu umów użytkowania, najmu lub dzierżawy na czas oznaczony dłuższy niż 3 lata lub na czas nieoznaczony (*art. 37 ust. 4*).

3.1.4. Zasady i tryb udzielania zamówień publicznych określa *Pzp*.

Stosownie do *art. 3 ust. 1 Pzp*, przepisy tej ustawy stosuje się do udzielania zamówień publicznych przez jednostki sektora finansów publicznych w rozumieniu przepisów o finansach publicznych.

Zgodnie z *art. 4 ustawy ofp* SPZOZ są jednostkami sektora finansów publicznych. Udzielając zatem zamówień na dostawy, usługi i roboty budowlane zobowiązane są do stosowania m.in. opisanych poniżej 4 zasad.

- Zasada równości (*art. 7 ust. 1 Pzp*), zobowiązująca zamawiającego do traktowania na równych prawach wszystkie podmioty ubiegające się o zamówienie.
- Zasada uczciwej konkurencji (*art. 7 ust. 1 Pzp*), nakazująca przygotowanie i prowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia w sposób zapewniający zachowanie uczciwej konkurencji. Zachowaniu tej zasady służą m.in. wymogi zawarte w *art. 29 Pzp*, zgodnie z którymi przedmiot zamówienia opisuje się w sposób jednoznaczny i wyczerpujący, za pomocą dostatecznie dokładnych i zrozumiałych określeń, uwzględniając wszystkie wymagania i okoliczności mogące mieć wpływ na sporządzenie oferty. Przy ocenie, czy postępowanie

¹⁰ Dz.Urz. MSWiA Nr 11, poz. 54

¹¹ Dz.U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603 ze zm.

¹² Dz.U. Nr 207, poz. 2108 ze zm.

zamawiającego nie narusza uczciwej konkurencji należy mieć na względzie, oprócz przepisów *Pzp*, także przepisy *ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji*¹³.

- Zasada jawności (*art. 8 ust. 1 Pzp*), umożliwiająca każdemu (z wyjątkami określonymi w przepisach szczególnych) dostęp do informacji związanych z postępowaniem o udzielenie zamówienia publicznego.
- Zasada pisemności postępowania (*art. 9 ust. 1 Pzp*), czyli postępowanie o udzielenie zamówienia, z zastrzeżeniem wyjątków określonych w ustawie, prowadzi się z zachowaniem formy pisemnej i w języku polskim (*art. 9 Pzp*).

Pzp ma zastosowanie do udzielania zamówień publicznych na:

- roboty budowlane – przez które należy rozumieć wykonanie albo zaprojektowanie i wykonanie robót budowlanych w rozumieniu *ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane*¹⁴ (dalej: „*Prawo budowlane*”), a także wykonanie robót budowlanych w rozumieniu ww. ustawy przez osobę trzecią (np. deweloper), zgodnie z wymaganiami określonymi przez zamawiającego (*art. 2 pkt 8 Pzp*),
- dostawy – przez które należy rozumieć nabywanie rzeczy, praw oraz innych dóbr, w szczególności na podstawie umowy sprzedaży, dostawy, najmu, dzierżawy i leasingu (*art. 2 pkt 2 Pzp*),
- usługi – przez które należy rozumieć wszelkie świadczenia, których przedmiotem nie są roboty budowlane lub dostawy (*art. 2 pkt 10 Pzp*).

Pzp stosuje się, gdy wartość zamówienia przekracza równowartość w złotych 14 tys. euro (*art. 4 pkt 8 Pzp*).

Postępowanie o udzielenie zamówienia przygotowuje i przeprowadza zamawiający. Zamawiający może jednak powierzyć przygotowanie albo przygotowanie i przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia własnej jednostce organizacyjnej lub osobie trzeciej. Podmioty te działają jako pełnomocnicy zamawiającego, co oznacza, iż dokonywane przez nich w granicach umocowania czynności pociągają za sobą skutki bezpośrednio dla zamawiającego (*art. 15 Pzp*). *Pzp* przewiduje zatem delegację wszystkich czynności związanych z przygotowaniem i przeprowadzeniem postępowania, włączając w to czynności kierownicze, wskazane w *art. 18 ust. 2 Pzp*.

Za przygotowanie i przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia odpowiada kierownik zamawiającego (*art. 18 ust. 1 Pzp*), którego obowiązkiem jest powołanie komisji przetargowej, jeżeli wartość zamówienia przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 133 tys. euro dla dostaw lub usług oraz 5.150 tys. euro dla robót budowlanych (*art. 19 ust. 1 Pzp*). W postępowaniach,

---

¹³ Dz.U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.

¹⁴ Dz.U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118 ze zm.

których wartość szacunkowa nie przekracza powyższych kwot, powołanie komisji przetargowej jest fakultatywne.

Umowy w sprawie zamówień publicznych wymagają, pod rygorem nieważności formy pisemnej, chyba że przepisy odrębne wymagają formy szczególnej (*art. 139 ust. 2 Pzp*). Umowy te są jawne i podlegają udostępnianiu na zasadach określonych w *ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej*¹⁵.

3.1.5. Pracownicy SPZOZ, jako pracownicy jednostek sektora finansów publicznych, podlegają odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

Zgodnie z *art. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych*¹⁶ (dalej: „ustawa odfp”) odpowiedzialność w zakresie dyscypliny finansów publicznych dotyczy kierowników jednostek sektora finansów publicznych oraz pracowników jednostek sektora finansów publicznych, którym powierzono określone obowiązki w zakresie gospodarki finansowej lub czynności przewidziane w przepisach o zamówieniach publicznych.

Czyny będące naruszeniem dyscypliny finansów publicznych zostały wymienione w *art. 5-18 ustawy odfp*. Takim czynem jest m.in. udzielenie zamówienia publicznego, którego przedmiot lub warunki zostały określone w sposób naruszający zasady uczciwej konkurencji.

Odpowiedzialność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych ponosi osoba, która popełniła czyn naruszający dyscyplinę finansów publicznych określony przez ustawę obowiązującą w czasie jego popełnienia (*art. 19 ust. 1*) i której można przypisać winę w czasie popełnienia naruszenia (*art. 19 ust. 2*).

Zgodnie z *art. 19 ust. 3 ustawy odfp* odpowiedzialność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych ponosi także osoba, która wydała polecenie wykonania czynu naruszającego dyscyplinę finansów publicznych, z wyjątkami wymienionymi w *art. 19 ust 4*.

Odpowiedzialność jest ponoszona zarówno za umyślne, jak i nieumyślne naruszenie dyscypliny finansów publicznych (*art. 22 ust. 1*). Nie dochodzi się odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych, którego stopień szkodliwości dla finansów publicznych jest znikomy (*art. 28 ust. 1*).

3.1.6 SPZOZ, jako jednostki sektora finansów publicznych, zobligowane są do wykonywania obowiązków w zakresie kontroli finansowej.

Zgodnie z *art. 47 ust. 3 ustawy ofp* kierownik jednostki ustala w formie pisemnej procedury kontroli finansowej, biorąc pod uwagę standardy określone w *Komunikacie Ministra Finansów nr 13 z dnia 30 czerwca 2006 r. w sprawie*

¹⁵ Dz. U. Nr 112, poz. 1198

¹⁶ Dz. U. z 2005 r. Nr 14, poz. 114

*ogłoszenia standardów kontroli finansowej w jednostkach sektora finansów publicznych*¹⁷, dalej: „Komunikat MF nr 13”.

3.1.7. Według stanu na koniec kwietnia 2009 r., na terenie województwa pomorskiego:

- funkcjonowało 6 SPZOZ, utworzonych przez Ministra ON, tj.:
  - 7 Szpital Marynarki Wojennej z Przychodnią nr 1534 SPZOZ w Gdańsku-Oliwie,
  - 115 Szpital Wojskowy z Przychodnią SPZOZ w Helu,
  - Wojskowa Specjalistyczna Przychodnia Lekarska SPZOZ w Gdyni,
  - Wojskowa Specjalistyczna Przychodnia Lekarska SPZOZ w Gdyni-Oksywiu,
  - Wojskowa Specjalistyczna Przychodnia Lekarska SPZOZ w Ustce,
  - Wojskowa Specjalistyczna Przychodnia Lekarska SPZOZ w Słupsku,
- funkcjonowały 2 SPZOZ utworzone przez Ministra SWiA, tj.:
  - Zakład Opieki Zdrowotnej MSWiA w Gdańsku,
  - SPZOZ Sanatorium MSWiA w Sopocie.

3.2. Istotne ustalenia kontroli

3.2.1. Gospodarowanie nieruchomościami

W badanym okresie skontrolowane jednostki oddały w najem, wydzierżawiły bądź użyczyły 25 nieruchomości o łącznej powierzchni 4.170 m², uzyskując z tego tytułu średnio 80,8 tys. zł miesięcznie¹⁸ (969,8 tys. zł rocznie).

3.2.1.1. Szpital Marynarki Wojennej

Jednostka oddała w najem bądź użyczyła 5 nieruchomości o łącznej powierzchni 837 m², uzyskując z tego tytułu należności w kwocie średnio 12,5 tys. zł miesięcznie¹⁹ (150,4 tys. zł rocznie).

Skontrolowano wszystkie 5 umów (na podstawie których użyczono bądź oddano nieruchomości w najem), stwierdzając, że:

- należycie zabezpieczono w nich interesy Szpitala MW, tj. umowy były dla szpitala korzystne oraz zostały zawarte w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami prawa i wewnętrznymi uregulowaniami SPZOZ,
- wysokość czynszu była ustalana w sposób rzetelny i gospodarny,
- postanowienia umów były prawidłowo realizowane,
- żadna nie została zawarta z osobą pozostającą w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa z osobami pełniącymi funkcje kierownicze w Szpitalu MW,
- nieruchomości zostały oddane w najem na działalność, która nie była konkurencyjna w stosunku do działalności prowadzonej przez Szpital MW,
- w realizacji umów nie wystąpiły uchybienia.

---

¹⁷ Dz.Urz. MF Nr 7, poz. 58.

¹⁸ Wg stanu na 30 listopada 2009 r.

¹⁹ Wg stanu na 30 listopada 2009 r.

3.2.1.2. ZOZ MSWiA

Jednostka oddała w najem, wydzierżawiła bądź użyczyła 20 nieruchomości o łącznej powierzchni 3.333 m², miesięcznie uzyskując z tego tytułu należności w kwocie średnio 68,3 tys. zł²⁰ (rocznie 819,5 tys. zł).

W tym zakresie skontrolowano 5 umów, stwierdzając, że:

- należycie zabezpieczono w nich interesy ZOZ MSWiA,
- wysokość czynszu była określana w sposób rzetelny i gospodarny,
- żadna nie została zawarta z osobą pozostającą w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa z osobami pełniącymi funkcje kierownicze w ZOZ MSWiA,
- nieruchomości zostały oddane w najem na działalność, która nie była konkurencyjna w stosunku do działalności prowadzonej przez ZOZ MSWiA,
- zawierały one wszystkie elementy wymagane postanowieniami aktów wykonawczych wydanych przez Ministra SWiA.

W sposobie realizacji powyższych umów popełniano błędy systemowe (stwierdzone we wszystkich badanych przypadkach), za które odpowiadał Główny Księgowy, a które polegały na:

- nienaliczeniu odsetek, w łącznej kwocie 3,3 tys. zł, w związku z zapłatą należności po terminie,
- nieegzekwowaniu od 1 najemcy naliczonych odsetek w związku z zapłatą należności po terminie – w łącznej kwocie 1,8 tys. zł,
- niewyegzekwowaniu przez 17 miesięcy od podpisania umowy najmu, od 1 najemcy, kaucji z tytułu nienależytego wykonania umowy w kwocie 1,7 tys. zł; kaucja została wpłacona w trakcie kontroli, w wyniku działań kontrolerów NIK,
- niewyegzekwowaniu do dnia zakończenia kontroli NIK od 1 najemcy, kaucji z tytułu nienależytego wykonania umowy, w kwocie 15,9 tys. zł,

Stwierdzono ponadto, iż naruszono zasady określone w aktach wykonawczych wydanych przez Ministra SWiA (badanie przeprowadzono na próbie 20 umów) poprzez:

- zawarcie 6 umów najmu (30%) bez uzyskania wcześniejszej opinii Rady Społecznej przy ZOZ MSWiA,
- zawarcie 4 umów najmu (20%) bez uzyskania wcześniejszej zgody Ministra SWiA, przy czym stosowne wnioski zostały sporządzane dopiero po upływie od 41 do 1610 dni od daty zawarcia umowy najmu.

---

²⁰ Wg stanu na 30 listopada 2009 r.

3.2.2. Udzielanie zamówień publicznych

3.2.2.1. Szpital Marynarki Wojennej

Spośród 137 zamówień publicznych na ogólną kwotę 55.844,9 tys. zł, udzielonych w okresie objętym kontrolą, zbadano 4 zamówienia (o łącznej wartości zawartych umów 1.822,9 tys. zł – 3,26 % ogólnej wartości zamówień) stwierdzając, że w 3 przypadkach (o łącznej wartości 1.564,3 tys. zł) nastąpiło naruszenie obowiązujących przepisów prawa.

- W zamówieniu na dzierżawę analizatora wirusologicznego oraz dostawę odczynników kompatybilnych z tym analizatorem (wartość umów 568,4 tys. zł), wymagania techniczne określono w sposób, który mógł utrudniać uczciwą konkurencję, tj. wymagania techniczne zostały dostosowane do parametrów dzierżawionego wcześniej przez Szpital MW aparatu BEP 2000, co było naruszeniem *art. 29 ust. 2 Pzp*.

NIK uwzględnił jednak złożone w trakcie kontroli przez kierownika Pracowni Analityki Lekarskiej (osoba odpowiedzialna) wyjaśnienia, że powodem takiego postępowania była chęć zapobieżenia marnotrawstwu majątku Szpitala MW, gdyż w szpitalnym laboratorium miała znajdować się (wg wyjaśnień złożonych w trakcie kontroli) znaczna ilość odczynników i materiałów zużywalnych, które były dedykowane do ww. analizatora.

- W postępowaniu przetargowym na modernizację pomieszczeń rtg i mammografii (wartość umowy 840,5 tys. zł), działający w imieniu Szpitala MW pełnomocnik zażądał od wykonawców (dla potwierdzenia spełnienia warunków udziału w tym postępowaniu) m.in. *„wykazu zamówień z ostatnich 5 lat, dotyczących modernizacji, przebudowy lub remontu pomieszczeń w placówkach służby zdrowia o wartości minimum 600.000 zł każde, wraz z referencjami o ich należyтым wykonaniu”*. W tym przypadku zapisy: *„z ostatnich 5 lat”*, *„w placówkach służby zdrowia”* oraz *„wraz z referencjami o ich należyтым wykonaniu”* były niezgodne z przepisem § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 maja 2006 r. w sprawie w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy, oraz form, w jakich te dokumenty mogą być składane²¹ (dalej: *„Rozporządzenie 2006”*), a wpisując warunek *„w placówkach służby zdrowia”* Szpital MW sformułował SIWZ w sposób, który utrudnił uczciwą konkurencję, tj. naruszył *art. 22 ust. 2 Pzp*.
- W postępowaniu przetargowym na wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej na przebudowę i rozbudowę budynku Zakładu Patomorfologii (wartość umowy 155,4 tys. zł) działający w imieniu Szpitala MW pełnomocnik zażądał od wykonawców (dla potwierdzenia spełnienia warunków udziału w tym postępowaniu) m.in. *„wykazu wykonanych zamówień w okresie ostatnich*

---

²¹ Dz. U. Nr 87, poz. 605 ze zm.

3 lat o zakresie zbliżonym do przedmiotu zamówienia wraz z referencjami od poprzednio Zamawiających, że zamówienia wykonane były z należytą starannością”, podczas gdy:

- zgodnie z przepisem § 1 ust. 2 pkt 2 Rozporządzenia 2006 należało dodać wyrażenie: „a jeżeli okres prowadzenia działalności jest krótszy - w tym okresie”,
- zgodnie z ww. przepisem, dokumentów potwierdzających należyte wykonanie zamówień nie można było ograniczać wyłącznie do referencji.

W zakresie powyższych nieprawidłowości Pełnomocnik Szpitala MW, w złożonych w trakcie kontroli zeznaniach podał, że jeżeli żaden w wykonawców nie oprotestował SIWZ, to uważał, iż warunki były poprawne.

- W ogłoszeniach dot. wszystkich 3 powyższych zamówień, zamiast nazwy zamawiającego (Szpital MW) podawano nazwy pełnomocników zamawiającego, co było naruszeniem *art. 41 ust. 1 Pzp* (ogłoszenie o zamówieniu na modernizację pomieszczeń rtg i mammografii sprostowano później podając właściwą nazwę zamawiającego).

W ramach kontroli realizacji zadań, określonych w umowach podpisanych w wyniku rozstrzygnięcia 4 zbadanych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, stwierdzono nieprawidłowości polegające m.in. na:

- zawiadomieniu Pomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego o rozpoczęciu robót budowlanych, związanych z modernizacją pomieszczeń rtg i mammografii z naruszeniem terminu określonego w *art. 41 ust. 4 Prawa budowlanego*,
- niepowiadomieniu Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (mimo obowiązku określonego przez ten organ) zarówno o rozpoczęciu, jak i o zakończeniu powyższych prac.

Skontrolowano 8 postępowań o udzielenie zamówienia publicznego o wartości nie przewyższającej równowartości w złotych kwoty 14 tys. euro (o łącznej wartości zawartych umów 150,5 tys. zł) stwierdzając, że w 4 postępowaniach (na łączną kwotę 100,0 tys. zł) doszło do naruszenia wewnętrznych regulacji²² obowiązujących w Szpitalu MW, tj. nie respektowano zasady, że przed udzieleniem zlecenia należy skierować do co najmniej trzech wykonawców zapytania ofertowe, a następnie – spośród ofert, które wpłynęły – wybrać najkorzystniejszą.

W tych 4 przypadkach udzielenia zamówienia umowę zawarto po negocjacjach tylko z jedną firmą. Komendant wyjaśnił, iż udzielenie powyższych zamówień niezgodnie z wewnętrznymi uregulowaniami obowiązującymi w Szpitalu MW było spowodowane odmową kierownika Działu Zamówień Publicznych wykonywania procedur przetargowych w zakresie dzierżawy nieruchomości, a następnie

²² Zarządzenie Komendanta Szpitala MW nr 4/04/08 z dnia 8 kwietnia 2008 r. w sprawie ustalenia procedury przygotowywania udzielania zamówień publicznych o wartości nie przekraczającej wyrażonej w złotych równowartości kwoty 14 000 EURO

rozwiązaniem z nim umowy o pracę oraz przebywaniem na urlopie szkoleniowym specjalisty ds. zamówień publicznych, a także toczącymi się postępowaniami przetargowymi dotyczącymi leków. NIK stoi na stanowisku, że nie były to wystarczające powody do niespektowania ww. wewnętrznych regulacji.

Ponadto 2 z 4 ww. umów (na łączną kwotę 18,3 tys. zł) zostały zawarte w sposób niegospodarny i niecelowy. Kwoty zapłacone wykonawcom były zawyżone, a postępowania na dzierżawę nieruchomości²³ objętych tymi umowami Szpital MW był w stanie przeprowadzić we własnym zakresie. Wskazują na to zakresy czynności osób zatrudnionych w Szpitalu MW oraz nieznaczny poziom trudności procedur w odniesieniu do zakresu gospodarowania nieruchomościami, jaki występował w tym szpitalu. Za przygotowanie i przeprowadzenie postępowań przetargowych na dzierżawę budynku neurologii Szpital MW zapłacił 7 tys. zł netto, a na dzierżawę terenu pod aptekę otwartą 8 tys. zł netto, czyli kilkakrotnie więcej, niż średnio za przeprowadzenie przez tych samych wykonawców pojedynczego postępowania o zamówienie publiczne²⁴. Poziom skomplikowania procedur dotyczących wydzierżawienia nieruchomości nie przewyższał poziomu skomplikowania procedur związanych z udzielaniem zamówień publicznych. Pomimo wydania powyższych kwot, jedna nieruchomość nie została wydzierżawiona, a drugą wydzierżawiono dopiero w wyniku postępowania przetargowego, przeprowadzonego przez pracowników Szpitala MW.

Stwierdzono też, że jeden z wykonawców miał niewielkie doświadczenie w prowadzeniu postępowań przetargowych, dotyczących nieruchomości, a drugi z wykonawców takiego doświadczenia nie miał w ogóle. Mogło to być przyczyną popełnienia przez niego błędu polegającego na wyznaczeniu terminu składania ofert na dzień otwarcia ofert, co było niezgodne z § 17 ust 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości²⁵, który stanowi, iż wyznaczony termin składania ofert w przetargu pisemnym nieograniczonym nie może upłynąć później niż 3 dni przed terminem przetargu.

Ponadto obydwaj wykonawcy w ramach wykonywanych zleceń nie podjęli żadnych ponadstandardowych działań w celu wydzierżawienia przedmiotowych nieruchomości, np. nie nawiązali współpracy z agencjami nieruchomości.

Wykonanie wszystkich, określonych w Pzp czynności, dotyczących udzielania zamówień publicznych zlecono w lutym 2009 r. firmie zewnętrznej, co było zgodne z art. 15 ust. 2 Pzp., ale też (zgodnie z brzmieniem przepisu art. 18 ust. 1 Pzp) nie

---

²³ Zamówienia publiczne dotyczyły: przygotowania i przeprowadzenia postępowania przetargowego na dzierżawę na okres 10 lat budynku neurologii oraz przygotowania i przeprowadzenia postępowania przetargowego na dzierżawę na okres 10 lat terenu pod aptekę otwartą.

²⁴ W okresie luty - listopad 2009 r. firma zewnętrzna - jako pełnomocnik Szpitala - przeprowadziło 38 postępowań o zamówienie publiczne, otrzymując za to wynagrodzenie w łącznej kwocie 49.344,26 zł netto (4.934,42 zł miesięcznie), co oznacza, iż za przeprowadzenie 1 postępowania Szpital zapłacił średnio 1.298,53 zł netto.

²⁵ Dz. U. Nr 207, poz. 2108

wyłączyło odpowiedzialności Komendanta Szpitala MW za przygotowanie i przeprowadzanie postępowań o udzielenie zamówień publicznych (firma zewnętrzna działała jedynie jako pełnomocnik Szpitala, co oznacza, iż dokonane przez nią w granicach umocowania czynności pociągają za sobą bezpośrednie skutki dla Szpitala MW).

Ustalono, że postanowienie powyższej umowy nie były w pełni przez firmę zewnętrzną realizowane, bowiem część czynności, m.in. określenie wartości szacunkowej zamówienia oraz dokonanie opisu przedmiotu zamówienia w sposób jednoznaczny i wyczerpujący, wykonał pracownik Szpitala MW. Zdaniem Komendanta Szpitala MW niejednokrotnie dla ustalenia wartości zamówienia, obok znajomości przepisów prawnych, niezbędne są określone wiadomości fachowe z różnych dziedzin. Wskazane i konieczne było zatem, aby powyższa firma zewnętrzna, wykonując czynności należące do jej obowiązków, ściśle współpracowała z pracownikami Szpitala MW posiadającymi fachową wiedzę i wiadomości niezbędne dla ustalenia wartości zamówienia. NIK stoi na stanowisku, że zapisy umowy z firmą zewnętrzną były jednoznaczne i nie przewidywały wykonywania czynności związanych z udzielaniem zamówień publicznych przez pracowników Szpitala MW.

Po kontroli udzielania przez Szpital MW zamówień publicznych, przeprowadzonej w dniach 19–23 marca 2007 r. przez Inspektorat Wojskowej Służby Zdrowia, Komendant Szpitala MW został zobowiązany m.in. do powiadomienia Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych przy Ministrze Obrony Narodowej o podejrzeniu naruszenia dyscypliny finansów publicznych, polegającego na zakupieniu w latach 2005-2007, „bez zastosowania przepisów ustawy Pzp”, leków i materiałów medycznych do apteki ogólnodostępnej (za łączną kwotę 724,5 tys. zł). Do dnia zakończenia kontroli Szpital MW nie podjął żadnych działań w celu realizacji powyższego wniosku.

Nie stwierdzono przypadków dzielenia zamówień publicznych na części lub zaniżania ich wartości w celu uniknięcia stosowania przepisów Pzp.

3.2.2.2. ZOZ MSWiA

Zbadano 5 spośród 227 zamówień publicznych na łączną kwotę 6.000,5 tys. zł (33,6 % ogólnej wartości zamówień), stwierdzając, iż ZOZ MSWiA nie w pełni przestrzegał przepisów Pzp. Poniżej opisano przykładowe nieprawidłowości.

- W przypadku przetargu nieograniczonego na „Świadczenie usług zdrowotnych w zakresie diagnostyki laboratoryjnej, mikrobiologii i serologii grup krwi” (wartość umowy 2.518,5 tys. zł) sformułowano w SIWZ warunek, że udział w tym postępowaniu może wziąć oferent, który wykaże się współpracą z co najmniej jednym szpitalem, zlokalizowanym na terenie Trójmiasta (wraz z pełnieniem dla niego dyżuru całodobowego). Warunek ten naruszał zasadę uczciwej konkurencji, określoną w art. 22 ust. 2 Pzp w związku z art. 7 ust. 1 Pzp, który stanowi,

że zamawiający nie może określać warunków udziału w postępowaniu w sposób, który mógłby utrudniać uczciwą konkurencję. Ww. warunek ograniczał dostęp do udziału w postępowaniu oraz stawiał niektórych wykonawców w uprzywilejowanej sytuacji w stosunku do pozostałych, gdyż wykluczał z niego podmioty, które współpracują (bądź współpracowały) ze szpitalami w innych miastach. Dyrektor ZOZ MSWiA wyjaśnił w trakcie kontroli, iż przyczyną dla której sformułował wymóg o współpracy całodobowej ze szpitalem z Trójmiasta była chęć zasięgnięcia opinii o współpracy nie tylko na podstawie formalnego listu referencyjnego, ale także przez indywidualne rozmowy i kontakty z personelem szpitala, a w przypadku nieprawidłowości w realizacji umowy naciski większej liczby szpitali mogłyby być skuteczniejsze.

W przypadku powyższego postępowania komisja przetargowa, zamiast wystąpić (stosownie do *art. 20 ust. 3 Pzp*) z wnioskiem o unieważnienie postępowania na podstawie *art. 93 ust. 1 pkt 7 Pzp* (z powodu naruszenia *art. 22 ust. 2 Pzp*), wyłoniła wykonawcę, któremu 27 marca 2008 r. udzielono zamówienia.

Ponadto, w przypadku udzielonego zamówienia publicznego (na kwotę 168,4 tys. zł), na wykonanie badań nieobjętych ww. umową, nie zachodziły przesłanki do zastosowania trybu zamówienia z wolnej ręki (*art. 67 ust. 1 pkt 5 Pzp*), gdyż potrzebę zlecenia badań wykonywanych dotychczas przez ZOZ MSWiA regularnie, można było wcześniej przewidzieć.

Natomiast z pominięciem trybów określonych w *Pzp* ZOZ MSWiA zlecił wykonanie 71 rodzajów badań laboratoryjnych, za łączną kwotę 113,1 tys. zł (50,8 tys. zł w 2008 r. oraz 62,3 tys. zł w 2009 r.), które nie były objęte przedmiotem ww. umowy z 27 marca 2008 r.

- W przypadku zamówienia dotyczącego kompleksowego ubezpieczenia ZOZ MSWiA (na kwotę 323,2 tys. zł) naruszono przepisy:
  - *art. 40 Pzp* – poprzez niezamieszczenie ogłoszenia o zamówieniu w miejscu publicznie dostępnym w siedzibie ZOZ MSWiA,
  - *art. 92 ust. 2 Pzp* – poprzez niepodanie do publicznej wiadomości informacji o wyborze najkorzystniejszej oferty.
- W przypadku zamówienia dotyczącego kompleksowego utrzymania czystości i świadczenia prac z zakresu niższego personelu pomocniczego (na kwotę 133,0 tys. zł) wykonawca nie złożył oświadczenia o spełnieniu warunków udziału w postępowaniu, wymaganego przepisem *art. 68 ust. 2 Pzp*.
- Sprawozdania roczne o zamówieniach publicznych udzielonych w latach 2007 i 2008 ZOZ MSWiA przekazał Prezesowi UZP wprawdzie terminowo, ale były one nierzetelne, tj. w sprawozdaniu za 2008 r. nie ujęto 1 zamówienia na kwotę 130,0 tys. zł (udzielonego w trybie zamówienia z wolnej ręki), a 3 zamówienia na łączną kwotę 1.629,3 tys. zł (udzielone w 2008 r. w trybie przetargu nieograniczonego) ujęto w obu ww. sprawozdaniach.

Odpowiedzialność z tytułu powyższych naruszeń *Pzp* ponosi inspektor ds. zamówień publicznych, a z tytułu nadzoru – Dyrektor ZOZ MSWiA.

NIK nie była w stanie ocenić skutków finansowych powyższych naruszeń przepisów *Pzp*.

Zbadano realizację 5 umów (zawartych w wyniku rozstrzygnięcia 5 postępowań o udzielenie zamówień publicznych) stwierdzając, że w 4 przypadkach umowy te były realizowane prawidłowo. Natomiast w 1 przypadku – świadczenia usług zdrowotnych w zakresie diagnostyki laboratoryjnej, mikrobiologii i serologii grup krwi – stwierdzono nieprawidłowości polegające na nierzetelnym weryfikowaniu wartości części zakupionych usług. Wystawione przez wykonawcę faktury (za okres od kwietnia do grudnia 2008 r.), zostały zweryfikowano nierzetelnie, a były zawyżone łącznie o kwotę 22,9 tys. zł, z czego ZOZ MSWiA uiszczył kwotę 13,9 tys. zł. Dopiero w grudniu 2008 r. dokonano weryfikacji cen oraz wystawiono faktury korygujące, a kwotę nadpłaty rozliczono przy zapłacie należności za kolejne faktury, wystawione przez wykonawcę w 2009 r.

Nie stwierdzono przypadków dzielenia zamówień publicznych na części lub zaniżania ich wartości w celu uniknięcia stosowania przepisów *Pzp*.

3.2.3. Funkcjonowanie elementów systemu kontroli wewnętrznej

Zgodnie z *art. 47 ust. 3 ustawy ofp* kierownik jednostki ustala w formie pisemnej procedury kontroli finansowej, biorąc pod uwagę standardy określone w *Komunikacie nr 13 MF*. W obydwu skontrolowanych szpitalach, wykorzystując wskazówki zawarte w powyższym komunikacie, ustanowiono w formie pisemnej procedury kontroli finansowej. W Szpitalu MW stwierdzono jednak uchybienia we wdrożeniu i stosowaniu procedury dotyczącej udzielania zamówień publicznych do kwoty stanowiącej równowartość w złotych 14 tys. euro. Przyczyną takiego stanu rzeczy była odmowa kierownika Działu Zamówień Publicznych wykonywania procedur przetargowych w zakresie dzierżawy nieruchomości, z którym w późniejszym okresie została rozwiązana umowa o pracę.

3.2.4. Rada Społeczna

Przy Szpitalu MW nie działa rada społeczna, co jest zgodne z *art. 69 ust. 2a ustawy ozo*, który stanowi, iż do publicznych zakładów opieki zdrowotnej utworzonych przez Ministra ON nie stosuje się przepisu *art. 45 ust. 8 ustawy ozo* na podstawie, którego tworzone są rady społeczne.

Przy ZOZ MSWiA działa Rada Społeczna utworzona przez Ministra SWiA. Wykonywane przez nią zadania polegały m.in. na wydawaniu, na wniosek dyrektora ZOZ MSWiA, opinii w sprawach dotyczących gospodarowania nieruchomościami.

4. Informacje dodatkowe o przeprowadzonej kontroli

4.1. Przygotowanie kontroli

Skontrolowane szpitale to największe SPZOZ utworzone na terenie województwa pomorskiego przez Ministra ON i przez Ministra SWiA.

Dokumentami, które posłużyły do dokonania ustaleń i oceny prawidłowości działania skontrolowanych szpitali były:

- w przypadku gospodarowania nieruchomościami:
  - wnioski SPZOZ do organu założycielskiego (MON, MSWiA) o wydanie zgody na najem bądź dzierżawę nieruchomości użytkowanej przez SPZOZ,
  - uchwały Rady Społecznej (w przypadku ZOZ MSWiA),
  - zawarte umowy najmu, dzierżawy bądź użyczenia nieruchomości,,
  - procedury oddawania w najem, dzierżawę bądź użyczenie nieruchomości użytkowanych przez SPZOZ,
- w przypadku udzielania zamówień publicznych:
  - dokumenty określające organizację udzielania zamówień publicznych, w tym zasady formułowania wymagań odnośnie przedmiotu zamówienia oraz podejmowania decyzji o udzieleniu zamówienia,
  - dokumentacja kontroli udzielania zamówień sporządzona przez wewnętrzną kontrolę finansową oraz organ sprawujący nadzór nad zakładem opieki zdrowotnej,
  - sprawozdania o udzielonych zamówieniach publicznych,
  - dokumentacja przygotowania zamówień, obejmująca preliminarze wydatków, kosztorysy, analizy finansowe oraz wnioski o udzielenie zamówienia,
  - dokumentacja udzielonych zamówień publicznych,
  - dokumenty potwierdzające faktyczne wykorzystanie przedmiotu zamówienia,
- w przypadku systemu kontroli wewnętrznej są to opracowane w formie pisemnej procedury kontroli finansowej

Sformułowanie ogólnej oceny skontrolowanych SPZOZ przeprowadzono z zastosowaniem poniżej określonych zasad.

1. Do sformułowanych ocen cząstkowych poszczególnych obszarów (gospodarowanie nieruchomościami, udzielanie zamówień publicznych, funkcjonowanie elementów systemu kontroli wewnętrznej) przyporządkowano następujące liczby:
  - ocena pozytywna: 4,
  - ocena pozytywna z uchybieniami: 3,
  - ocena pozytywna z nieprawidłowościami: 2,
  - ocena negatywna: 1.
2. Liczbę odpowiadającą ocenie cząstkowej pomnożono następnie, odrębnie dla każdego ze skontrolowanych obszarów, przez procentowy wskaźnik wagi

(przypisany danemu obszarowi) i uzyskane wielkości dodano, uzyskując wynik końcowy, wyznaczający ocenę ogólną.

3. Wskaźniki wagi były następujące:
  - zamówienia publiczne – 60%,
  - gospodarowanie nieruchomościami – 30%,
  - funkcjonowanie elementów systemu kontroli wewnętrznej – 10%.
4. Wskaźniki wagi zostały ustalone na podstawie analizy informacji uzyskanych na etapie analizy przedkontrolnej od organów założycielskich kontrolowanych podmiotów oraz ich dyrektorów.
5. Zasady ustalania oceny ogólnej były następujące:
  - pozytywna, gdy wynik końcowy był równy lub większy od 3,6,
  - pozytywna z uchybieniami, gdy wynik końcowy był większy lub równy 2,6 a mniejszy od 3,6,
  - pozytywna z nieprawidłowościami, gdy wynik końcowy był większy lub równy 1,6 a mniejszy od 2,6,
  - negatywna, gdy wynik końcowy był mniejszy od 1,6.

4.2. Postępowanie kontrolne i działania podjęte po zakończeniu kontroli

4.2.1. Obydwa protokoły kontroli zostały podpisane bez zastrzeżeń. Wyniki kontroli omówiono na naradach pokontrolnych.

4.2.2. Oceny kontrolowanej działalności oraz uwagi i wnioski przedstawione zostały w wystąpieniach pokontrolnych, do których nie zgłoszono zastrzeżeń.

4.2.3. W wystąpieniach pokontrolnych, w których przedstawiono łącznie 17 wniosków, NIK postulowała m.in. o:

- w przypadku Szpitala MW m.in. o:
  - nieokreślanie warunków udziału w postępowaniach na wykonanie robót budowlanych w sposób, który mógłby utrudniać uczciwą konkurencję,
  - żądanie złożenia przez oferentów dokumentów wyłącznie w treści i formie, określonej przepisami dotyczącymi udzielania zamówień publicznych,
  - podawanie w ogłoszeniach o zamówieniu publicznym prawidłowej nazwy zamawiającego,
  - rozliczenie umowy na opracowanie dokumentacji przedprojektowej oraz projektowo-kosztorysowej, dotyczącej przebudowy i rozbudowy siedziby Zakładu Patomorfologii,
  - zawiadamianie właściwego organu nadzoru budowlanego o zamierzonym terminie rozpoczęcia robót budowlanych, na które jest wymagane pozwolenie na budowę, co najmniej na 7 dni przed ich rozpoczęciem,
  - powiadomienie Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o terminach rozpoczęcia i zakończenia robót budowlanych,

- podjęcie działań organizacyjnych mających na celu uniemożliwienie udzielania zamówień publicznych o wartości nie przekraczającej wyrażonej w złotych równowartości kwoty 14 tys. euro niezgodnie z uregulowaniami wewnętrznymi,
- ustalenie faktycznej liczby zamówień publicznych udzielonych w 2007 r. i zweryfikowanie ich wartości, wykazanej w rocznym sprawozdaniu dla Prezesa UZP,
- pełne zrealizowanie wniosków pokontrolnych, sformułowanych przez Inspektorat Wojskowej Służby Zdrowia po kontroli przeprowadzonej w marcu 2007 r.
- w przypadku ZOZ MSWiA m.in. o:
  - podjęcie działań organizacyjnych mających na celu zapewnienie prawidłowego udzielania zamówień publicznych,
  - przesłanie Prezesowi UZP korekty sprawozdań o zamówieniach publicznych, udzielonych w latach 2007 i 2008,
  - egzekwowanie postanowień umów dotyczących wpłaty przez najemców kaucji z tytułu nienależytego wykonania umowy,
  - naliczanie odsetek z tytułu uregulowania przez najemców należności po terminie płatności, w każdym przypadku przeterminowania wpłaty,
  - wyegzekwowanie od najemców zaległych odsetek,
  - niezawieranie umów najmu nieruchomości bez uprzedniego uzyskania opinii Rady Społecznej oraz zgody Ministra SWiA,

4.2.4. W odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne Komendant Szpitala MW poinformował NIK o podjętych działaniach w celu realizacji wniosków pokontrolnych, polegających na:

- zobowiązaniu pracowników Szpitala MW do przestrzegania obowiązujących przepisów dotyczących zamówień publicznych, a w szczególności do określania warunków udziału w postępowaniach na wykonanie robót budowlanych w sposób, który nie mógłby utrudnić uczciwej konkurencji oraz do żądania od oferentów złożenia wyłącznie dokumentów w treści i formie określonej przepisami dotyczącymi udzielania zamówień publicznych,
- rezygnacji z firm zewnętrznych prowadzących postępowania przetargowe,
- przyjęciu dokumentacji przedprojektowej oraz projektowo-kosztorysowej dotyczącej przebudowy i rozbudowy pomieszczeń Zakładu Patomorfologii oraz wysłaniu do firmy wykonującej powyższą dokumentację wezwania do zapłaty kar umownych w kwocie 55,6 tys. zł,
- zobowiązaniu się do zawiadamiania właściwego organu nadzoru budowlanego o zamiarze rozpoczęcia robót budowlanych na które wymagane jest pozwolenie na budowę co najmniej na 7 dni przed ich rozpoczęciem,
- powiadomieniu Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o rozpoczęciu i zakończeniu prac dotyczących modernizacji pracowni RTG i mammografii,

- nakazaniu ścisłego przestrzegania zasad dotyczących udzielania zamówień publicznych w kwocie nie przekraczającej równowartości w złotych 14 tys. euro,
- zobowiązaniu się do ustalenia z Szefem Oddziału Nadzoru Właścicielskiego Inspektoratu Wojskowej Służby Zdrowia sposobu realizacji wniosku, sformułowanego przez Inspektorat WSZ, po kontroli przeprowadzonej w marcu 2007 r.

4.2.5. W odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne dyrektor ZOZ MSWiA poinformował NIK o podjętych działaniach w celu realizacji wniosków pokontrolnych, polegających na:

- planowanym do 30 czerwca 2010 r. przeszkoleniu pracowników z zakresu prawidłowego udzielania zamówień publicznych,
- przesłaniu Prezesowi UZP korekty sprawozdań o zamówieniach publicznych, udzielonych w latach 2007 i 2008,
- podjęciu działań prawnych w celu wyegzekwowania kaucji z tytułu nienależytego wykonania umowy najmu bądź wprowadzenia do tej umowy innych zapisów gwarantujących pełne zaspokojenie interesów ZOZ MSWiA,
- zobowiązaniu się do naliczania odsetek z tytułu uregulowania przez najemców należności po terminie płatności, w każdym przypadku przeterminowania wpłaty,
- podjęciu działań mających na celu wyegzekwowanie od najemców zaległych odsetek,
- zadeklarowaniu, iż ZOZ MSWiA nie będzie zawierał umów najmu nieruchomości bez uprzedniego uzyskania opinii Rady Społecznej oraz zgody Ministra SWiA

4.2.6. Finansowe rezultaty niniejszej kontroli wyniosły 4.308,6 tys. zł, w tym:

- kwota 2.488,7 tys. zł dotyczyła środków wydatkowanych z naruszeniem prawa,
- kwota 1.814,9 tys. zł dotyczyła potencjalnych finansowych skutków nieprawidłowości,
- kwota 5 tys. zł dotyczyła uszczuplenia środków.

4.2.7. NIK Delegatura w Gdańsku przygotowuje:

- 3 wnioski do resortowych rzeczników dyscypliny finansów publicznych – w związku z udzieleniem przez obydwie skontrolowane szpitale zamówień publicznych z naruszeniem zasady uczciwej konkurencji,
- zawiadomienie do Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Gdańsku, w związku z wykroczeniem popełnionym przez pracownika Szpitala MW, polegającego na zawiadomieniu Pomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego o rozpoczęciu robót budowlanych, związanych z modernizacją pomieszczeń rtg i mammografii, z naruszeniem terminu określonego w *art. 41 ust. 4 Prawa budowlanego*.

5. Załączniki

5.1. Lista osób zajmujących kierownicze stanowiska, odpowiedzialnych za skontrolowaną działalność

W latach 2007–2009 (do 30 listopada) funkcję:

- komendanta Szpitala MW pełnili:
  - Włodzimierz Żychliński (od 17 października 2008 r.)²⁶,
  - Piotr Drabarek (od 15 kwietnia 2004 r. do 16 października 2008 r.)
- dyrektora Zakładu Opieki Zdrowotnej MSWiA pełnili:
  - Grzegorz Sut (od 1 lipca 2007 r.),
  - Maciej Orkisz (od 30 stycznia 2007 r. do 30 czerwca 2007 r.)²⁷,
  - Ryszard Zawadzki (od 30 kwietnia 2002 r. do 29 stycznia 2007 r.).

5.2. Wykaz aktów prawnych dotyczących kontrolowanej działalności

1. *Ustawa z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej* (Dz.U. z 2007 r. Nr 14, poz. 89 ze zm.)
2. *Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych* (Dz.U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 ze zm.)
3. *Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami* (Dz.U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603 ze zm.)
4. *Ustawa z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji* (Dz.U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.)
5. *Ustawa z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych* (Dz.U. Nr 249, poz. 2104 ze zm.)
6. *Ustawa z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych* (Dz. U. z 2005 r. Nr 14, poz. 114 ze zm.)
7. *Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane* (Dz.U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118 ze zm.)
8. *Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 2007 r. w sprawie kwot wartości zamówień oraz konkursów, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich* (Dz.U. Nr 241, poz. 1762).
9. *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości* (Dz.U. Nr 207, poz. 2108)
10. *Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 maja 2006 r. w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczenia wartości zamówień publicznych* (Dz.U. Nr 87, poz. 610) – obowiązywało do 31 grudnia 2007 r.

---

²⁶ W okresie od 17 października 2008 r. do 31 marca 2009 r. pełniący obowiązki komendanta.

²⁷ Pełniący obowiązki dyrektora.

11. *Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 2007 r. w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro, stanowiącego podstawę przeliczenia wartości zamówień publicznych* (Dz.U. Nr 241, poz. 1763) – uchylone z dniem 1 stycznia 2010 r.
12. *Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 25 sierpnia 2006 r. w sprawie zakresu informacji zawartych w rocznym sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach publicznych, jego wzoru oraz sposobu przekazywania* (Dz.U. Nr 155, poz. 1110) – uchylone z dniem 31 grudnia 2009 r.
13. *Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 maja 2006 r. w sprawie rodzaju dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy oraz form, w jakich te dokumenty mogą być składane* (Dz.U. Nr 87, poz. 605) – uchylone z dniem 31 grudnia 2009 r.
14. *Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 maja 2006 r. w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego* (Dz.U. Nr 87, poz. 606) – uchylone z dniem 15 listopada 2007 r.
15. *Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 24 października 2007 r. w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego* (Dz.U. Nr 202, poz. 1463) – uchylone z dniem 24 października 2008 r.
16. *Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 października 2008 r. w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego* (Dz.U. Nr 188, poz. 1154) – obowiązuje od dnia 24 października 2008 r.
17. *Komunikat Nr 13 Ministra Finansów z dnia 30 czerwca 2006 r. w sprawie ogłoszenia standardów kontroli finansowej w jednostkach sektora finansów publicznych* (Dz.Urz. MF Nr 7, poz. 58)
18. *Decyzja nr 102 Ministra SWiA z dnia 19 kwietnia 2001 r. w sprawie zasad zbywania, wydzierżawiania lub wynajmowania majątku trwałego przez samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej tworzone przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji* (Dz.Urz. MSWiA z 2001 Nr 7, poz. 14) – obowiązywała do 25 września 2007 r.
19. *Zarządzenie nr 73 Ministra SWiA z dnia 26 września 2007 r. w sprawie zasad zbycia, oddania w dzierżawę, najem, użytkowanie lub użyczenie aktywów trwałych przez samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej tworzone przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji* (Dz.Urz. MSWiA Nr 10, poz. 52) - obowiązywała od 26 września 2007 r. do 27 sierpnia 2008 r.
20. *Zarządzenie Nr 58 Ministra SWiA z dnia 24 lipca 2008 r. w sprawie określenia zasad zbycia, oddania w dzierżawę, najem, użytkowanie lub użyczenie aktywów trwałych samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej tworzonych przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji* (Dz.Urz. MSWiA Nr 11, poz. 54) – obowiązuje od 28 sierpnia 2008 r.

5.3. Wykaz organów, którym przekazano informację o wynikach kontroli

1. Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji
2. Minister Obrony Narodowej
3. Prezes Urzędu Zamówień Publicznych
4. Szef Biura Bezpieczeństwa Narodowego
5. Sejmowa Komisja do Spraw Kontroli Państwowej
6. Sejmowa Komisja Administracji i Spraw Wewnętrznych
7. Sejmowa Komisja Obrony Narodowej
8. Sejmowa Komisja Zdrowia
9. Senacka Komisja Zdrowia
10. Senacka Komisja Obrony Narodowej
11. Marszałek Województwa Pomorskiego